

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EK rendelet szerint

1. Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

MERPAN 80 WDG

1.1. Termékazonosító:

A készítmény neve: MERPAN 80 WDG

A hatóanyag neve: kaptán

Kémiai neve: 1,2,3,6-tetrahidro-N-(triklórmethyl)ftálimid

Összegképlet: $C_9H_8Cl_3NO_2S$

1.2. A keverék megfelelő azonosított felhasználása: növényvédőszer (gombaölőszer)

1.3. A gyártó, forgalmazó/a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Gyártó cég neve: **Makhteshim Chemical Works Ltd.**

Cím: P.O.B. 60, Beer Sheva 84 100, Izrael

Vészhelyzeti telefon: 972 3-6106666

Fax: 972 8 6296848-(364)

Forgalmazó cég neve: **Makhteshim Agan Hungary Zrt.**

Cím: 1037 Budapest, Montevideo utca 6.

Telefon: (1) 439-2000

Fax: (1) 439-2009

E-mai:mahun@mahun.hu

1.4. Sürgősségi telefonszám: A magyarországi Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ):

Sürgősségi telefon: 06 (1) 476-6464
éjjel-nappal hívható száma: 06 (80) 20 11 99

2. A veszélyek azonosítása

2.1. A keverék osztályozása:

A gyártó, a vonatkozó uniós szabályozás (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a készítmény veszélyes.

2.2. Címkézési elemek:

Xn

Ártalmas

N

Környezeti veszély

EK-veszélyjelek: XnÁrtalmas, N Környezeti veszély

A készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:

R 36 Szemizgató hatású

R 40 A rákkeltő hatás korlátozott mértékben bizonyított

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

R 50 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre

A készítmény biztonságos használatára utaló S mondatok:

S 2 Gyermekek kezébe nem kerülhet

S 13 Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol tartandó

S 20/21 Használat közben enni, inni és dohányozni nem szabad

S 24/25 Kerülni kell a bőrrel való érintkezést és a szembejutást

S 26 Ha szembe jut, bő vízzel azonnal ki kell mosni, és orvoshoz kell fordulni

S 35 Az anyagot és edényzetét megfelelő módon ártalmatlanítani kell

S 36/37/39 Megfelelő védőruházatot, védőkesztyűt és szem/-arcvédőt kell viselni
S 61 Kerülni kell az anyag környezetbe jutását. Speciális adatokat kell kérni/Biztonsági adatlap

2.3. Egyéb veszélyek:

Fizikai-kémiai veszély: Nem lép fel.

Égészkárosító veszély: Szembe jutva irritál, könnyezést, szemvörösödést okoz. Szenzibilizáló anyagot (kaptán) tartalmaz. Túlérzékeny személyeknél allergiás reakciót válthat ki. Ismételt érintkezése a bőrrel bőrgyulladást okozhat. A kaptán 3-as kategóriájú karcinogén anyag (Carc. Cat. 3; Xn, R 40), azaz lehetséges, hogy humán rákkeltő, de a rendelkezésre álló információk nem elegendőek az egyértelmű értékeléshez.

Környezetkárosító veszély: Nagyon mérgező a vízi szervezetekre.

Egyéb információ: A termék besorolása toxikológiai vizsgálatok eredményei alapján történt.

3. Összetétel/tájékoztató az alkotórészekről

Veszélyes komponens	Koncentráció	Veszélyjel, besorolás, R-mondat ¹ Veszélyességi osztály, kategória, H-mondat ²
Kaptán CAS-szám: 133-06-2 EK-szám: 205-087-0 Index-szám: 613-044-00-6	80%	DSD: T, Xi, N, R 23-40-41-43-50 – Carc. Cat. 3 CLP: Carc. 2, Acute Tox. 3, Eye Dam. 1, Skin Sens. 1, Aquatic Acute 1 H351, H331, H318, H317, H400 (M = 10)
Kondenzált naftalin-szulfonátok	Kb. 8 %	DSD: Xi, R36/38 gyártói besorolás* CLP: Skin Irrit. 2, Eye Irrit. 2, H315, H319
Dialkil-naftalin-szulfonát CAS-szám: 1322-93-6 EK-szám: 215-343-3	KB. 3 %	DSD:Xi;Xn; R20/22; R36/37

* Nem osztályozott anyag lásd: a 67/548/EGK irányelv I. számú melléklete, ill. a 1272/2008/EK VI. melléklete, besorolása/osztályozása gyártói

Más veszélyes összetevő jelenlétét a gyártó nem jelzi. Az egyéb komponensek nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A veszélyjel, R- és H-mondat, illetve a veszélyességi osztályok, a kategóriák a tiszta összetevőkre vonatkoznak, a termék veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg.

Az R- és a H-mondatok teljes szövegét lásd a 16. szakaszban.

4. Elsősegélynyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése:A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni, és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani. Öntudatlan, vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni, vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Célszerű felvenni a kapcsolatot az Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálattal.

Telefon: (1) 476-6464 vagy 06 (80) 201-199

Belégzés esetén: A sérültet friss levegőre kell vinni, nyugalomban és melegen kell tartani. Légzési nehézségek esetén oxigént kell adni. Ha nem lélegzik, mesterséges lélegeztetés szükséges. Azonnal forduljunk orvoshoz.

Bőrrejutás esetén: A szennyezett, átitatódott ruházat levétele után a bőrt azonnal folyóvízzel le kell öblíteni, és szappannal lemosni. Panaszok esetén orvoshoz kell fordulni.

¹ A DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításainak megfelelően (Dangerous Substance Directive)

² A CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításainak megfelelően

Szembejutás esetén: Legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjszélék széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Panaszok állandósulása esetén forduljunk szakorvoshoz.

Lenyelés esetén: Ha a sérült tudatánál van, hánytassunk és a szájüreget alaposan öblítsük ki vízzel. Öntudatlan sérültnek szájon át ne adjuk semmit. Forduljunk orvoshoz.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: Hatás/tünetek: Ismételt expozíció a bőrön dermatitist okozhat. Szembe kerülve irritál, szemvörösödést, könnyezést okoz.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, illetve biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvosnak: nincs specifikus antidotum
A tünetek alapján kezeljen, és alkalmazzon támogató/kiegészítő terápiát.
Lenyelés esetén alkalmazzon gyomormosást és adjon orvosi szemet.

5. Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: kis tűz esetén: oltóhab, oltópor, széndioxid
nagy tűz esetén: vízpermet, vízköd, szokásos oltóhab

Az oltást védett helyről végezzük. A szennyezett tűzoltóvizet külön gyűjtjük össze, és a hatósági előírásoknak megfelelően kell ártalmatlanítani.

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: tiofoszgén, sósavgáz, szén-monoxid, szén-dioxid, kén-oxidok, nitrogén-oxidok.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak:

A tűz esetén használatos védőeszközök: megfelelő védőruha és a környezet levegőjétől független légzőkészülék

A védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket távolítsuk el.

6. Intézkedések véletlenszerű kibocsátás esetén

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások:

Légzésvédelem: ha az inhaláció veszélye fennáll, szükséges

Kézvédelem: védőkesztyű

Szemvédelem: védőszemüveg vagy védőálarc

Testvédelem: szükséges

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések: Szállítsuk az anyagot és a göngyöleget – a nemzeti és a regionális előírásoknak megfelelően – a veszélyes anyagok gyűjtőhelyére. Ha a termék érintkezett a felszíni vizekkel, értesítsük az illetékes hatóságot.

A kiömlött anyagot a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos!

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei, anyagai:

Kis mennyiségű termék kiömlésekor a kiömlött terméket inert folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, föld, stb.) kell befedni, felitatni és megfelelő tartályba helyezni a környezet elszennyeződésének elkerülése céljából. Nagy mennyiségű termék kiömlése esetén a kifolyt anyagból folyadék formájában a lehető legtöbbet gyűjtünk össze. Árkoljuk körül, adszorbeáló, vagy nem áteresztő anyaggal, mint például homok vagy agyag, amit később megsemmisítésre kell küldeni.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 8. és 13. szakaszokat.

7. Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések: Megfelelő szellőztetés szükséges. Körültekintően végzett munkával kerüljük el a készítmény porának belélegzését. Kerüljük a készítmény szembejutását és bőrre kerülését. A tárolóedényeket óvatosan kell nyitni és kezelni.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt: A készítményt száraz, hűvös helyen, eredeti, bontatlan csomagolásban, jól lezárva, élelmiszerektől, élvezeti cikkektől elkülönítve kell tárolni.

A készítmény gyermekek kezébe nem kerülhet. Tilos a dohányzás.

Alkalmos tárolás: szótt polipropilén zsák, kis sűrűségű polietilén

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások): gombaölő hatású növényvédő szer. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. Az expozíció korlátozása és ellenőrzése/személyi védőfelszerelések

8.1. Foglalkozási expozíciós határérték: Kaptán: TLV (USA) 5 mg/m³, A3 (1996);

A dolgozókkal meg kell ismertetni a készítmény felhasználásának munkaegészségügyi előírásait, fel kell hívni a figyelmet a készítmény ártalmas voltára.

8.2. Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- A megfelelő szellőzésről gondoskodni kell.
- A készítmény kijuttatásához, permetezéséhez megfelelő védőfelszerelések biztosítása.
- Biztosítani kell a szemmosó-készüléket és a vészzuhanyt.

8.3. Higiéniai intézkedések:

- A munka során használt ruházat mosása külön történjen.
- Munka közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka befejezése után alapos kézmosás szükséges.

8.4. Személyi védőfelszerelések:

- A dolgozók viseljenek megfelelő védőkesztyűt.
- Megfelelő védőruha és kémiai anyagoknak ellenálló védőcsizma szükséges.
- Megfelelő védőszemüveg vagy védőálc használata szükséges.
- A készítmény kijuttatása, permetezése során megfelelően védő légzőkészülék szükséges.

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ:

Halmazállapot:	granulátum
Szín:	világos barna
Szag:	termékre jellemző, gyenge

9.2. Egyéb információk:

Molekulatömeg (kaptán):	300,6
Olvadáspont (kaptán):	158-164 °C
Forráspont (kaptán):	bomlik
Gőznyomás (kapán):	2,01 x 10 ⁻⁴ Pa 50 °C-on (tiszta anyag)
Térfogatsúly:	650-750 g/dm ³
K _{ow} (oktanol/víz megoszlási hányados):	610
Gyúlékonyság:	nem gyúlékony
Robbanási tulajdonságok:	nem robban

10. Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: Közönséges, száraz körülmények között stabil készítmény.

10.2. A veszélyes reakciók lehetősége: Veszélyes polimerizáció nem következik be.

10.3. Nem összeférhető anyagok: lúgos anyagok, mint mész és bordói lé csökkentik a fungicid hatást

10.4. Elkerülendő körülmények: fény, napfény, erős hőhatás, nyílt láng és nedvesség

10.5. Veszélyes bomlástermékek: tioszulfén, szén-monoxid, szén-dioxid, sósavgáz, kén-oxidok, nitrogén-oxidok

11. Toxikológiai információk

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ:

Akut toxicitások:

orális: LD₅₀ (patkány): > 2000 mg/ttkg

dermális: LD₅₀ (patkány): > 5000 mg/ttkg
inhalációs: nem alkalmazható

Bőrirritáció: gyengén irritál (nyúl)
Szemirritáció: irritál (nyúl) (technikai Merpan)
Szenzibilizáció: túlérzékenységet okoz, (tengeri malac, maximalizálási teszt) (technikai Merpan)

A hatóanyagra vonatkozó adatok:

Rákkeltő hatás: Patkányoknál krónikus toxicitási vizsgálatokban rákkeltő hatás nem mutatható ki. Két éves etetési kísérletben, magas dózisszinteken egerekben daganatképződés következett be a patkóbélben.

A NOEL értéke: 400 ppm (400 mg kaptántartalmú táppal történő etetés)

Ezen tumorok vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a duodenális tumor küszöbértékkel rendelkezik, azaz ez a tumortípus nem alkalmas a gyakorlatban előforduló kaptánexpozíciók hatására kialakuló humán rákkeltő hatás kockázatának becslésére.

Mutagenitás: in vivo tesztekben nem mutagén

Reprodukciós toxicitás: állatkísérletekben nem teratogén

12. Ökológiai információk

12.1 Toxicitás:

A kaptánra vonatkozó adatok:

Laboratóriumi vizsgálatokban erősen mérgezőnek mutatkozik a vízi élőlényekre (hal, alga). A tényleges használat során kevésbé toxikus mivel hidrolizál.

LD₅₀ madarak: > 2000 mg/ttkg

12.2. Bioakkumulációs képesség: Könnyen biodegradálódik. Nincs akkumuláció a vízi szervezetekben.

12.3. A talajban való mobilitás: a kaptán nem oldódik bele a talajvizekbe

13. Ártalmatlanítási útmutató

13.1. Hulladékkezelési módszerek: A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján:

EWC-kód: 02 01 08 veszélyes anyagokat tartalmazó, mezőgazdasági vegyi hulladékok

Ne juttassuk a készítményt és maradékait a lefolyórendszerbe. A készítmény maradékait megfelelő tárolóedényben kell tárolni.

A veszélyes növényvédő szer göngyölegek kezelésére vonatkozó felhasználói kötelezettségek betartása mellett a hulladékbegyűjtést és hulladékkezelést a CSEBER Kht.-n keresztül intézzük.

14. Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint jelölésköteles.

Közúti/vasúti szállítás ADR/RID:

- ADR osztály és sorszám: 9, 12.c)
- Veszélyt jelölő szám: 90
- Azonosítószám: 3077
- Veszélyességi bárca száma: 9
- Csomagolási csoport: III

Az áru megjelölése: környezetre veszélyes, szilárd anyag, m.n.n. (80% kaptán)

Belföldi hajózás:

Az áru megjelölése: környezetre veszélyes, szilárd anyag, m.n.n. (80% kaptán)

IMDG szerinti tengeri szállítás:

- IMDG osztály: 9
- IMDG lapszám: 9029 tengerszennyező
- Csomagolási csoport: III

Az áru megjelölése: környezetre veszélyes, szilárd anyag, m.n.n. (80% kaptán)

Légi szállítás:

- UN/ID szám: 3077
- Az áru megjelölése: környezetre veszélyes, szilárd anyag, m.n.n. (80% kaptán)

15. Szabályozási információk

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok:

Vonatkozó magyar joganyagok

Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.

Kémiai biztonság: a 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 38/2008. (X.3.) EüM rendelet, az 52/2007. (XI.30.) EüM, a 26/2007. (VI.7.) EüM, a 33/2004. (IV.26.) EszCsM, a 30/2003. (V.21.) EüM rendeletek a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról; az 58/2007. (XII.22.) EüM-SZMM együttes rendelete a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM-SZCSM együttes rendelet módosításáról.

Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól.

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.

Vonatkozó közösségi joganyagok

REACH-rendelet: 1907/2006/EK és módosításai (987/2008, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EK);

DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításai;

DPD: 1999/45/EK irányelvek módosításai;

98/24/EK, 2000/39/EK irányelv: A munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről;

CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosítása;

2003/82/EK irányelv a növényvédő szerek különleges kockázataira és biztonságos használatra vonatkozóan.

16. Egyéb információk

A biztonsági adatlap a termék szállított állapotára vonatkozik.

Az adatlap csak a biztonságos használat, a megsemmisítés, a tárolás, a szállítás, stb. szempontjából jellemzi a terméket, és nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

Az adatlapban foglalt információk, adatok ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük. Az adatlap nem képezi semmilyen jogi kötelezettség vagy felelősségvállalás alapját a bármilyen körülmények között történő használatból vagy a helytelen használatból adódó következményekért. A gyártó/forgalmazó nem vállal felelősséget olyan személyi sérülésekért vagy anyagi károkért, amelyeket a készítmény okoz a vevőknek, felhasználóknak vagy harmadik személynek, mivel a termék használatára nincs befolyással.

A biztonsági adatlap csak ezen termékre vonatkozik, ha a terméket más készítmény komponenseként használják, az adatlapban közölt információk nem alkalmazhatóak.

A biztonsági adatlap 3. szakaszban szereplő R és H-mondatok:

R 20/22 Belélegezve és lenyelve ártalmas

R 23 Belélegezve mérgező(toxikus)

R 36/37 Szemizgató hatású, izgatja a légutakat

R 36/38 Szem- és bőrizgató hatású

R 40 A rákkeltő hatás korlátozott mértékben bizonyított

R 41 Súlyos szemkárosodást okozhat

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

R 50 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre

H315 Bőrirritáló hatású.

- H317 Allergiás bőrreakciót válthat ki.
- H318 Súlyos szemkárosodást okoz.
- H319 Súlyos szemirritációt okoz.
- H331 Belélegezve mérgező.
- H351 Feltehetően rákot okoz.
- H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra.

Veszélyességi osztályok rövidítései: (a rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek): Carc.: rákkeltő hatás, Acute Tox.: akut toxicitás, Eye Dam.: súlyos szemkárosodás, Skin Sens.: bőrszenzibilizáló, Aquatic Acute: veszélyt jelent a vízi környezetre (rövid távú), Skin Irrit.: bőrirritáció, Eye Irrit.: szemirritáció

A biztonsági adatlap a gyártó R-6810.DPD számú 3. változat, (készült: 8/7/2009) adatlapja felhasználásával került kidolgozásra.

Készült, 2011. október 14.